

Rapport:
Tillsyn avseende
konkurrensreglering m.m.
under 2017



Tillsyn avseende konkurrensreglering m.m. under 2017

Rapportnummer

PTS-ER 2018:11

Diarienummer

17-526

ISSN

1650-9862

Författare

Charlotta Garmert, Emma Nörler Trautmann, Sini Lindqvist, Anna-Lena Alknert, Karolina Sölsnaes, Li Hammarstolpe, Emina Mujic, Emelie Snellman, Roger Gustafsson och Marielle Sjögren

Post- och telestyrelsen

Box 5398

102 49 Stockholm

08-678 55 00

pts@pts.se

www.pts.se

Innehåll

1 PTS konkurrenstillsyn 2017	4
1.1 Tillsynen bidrar till PTS strategiska mål	4
1.1.1 Tillsynen enligt LEK, TSM-förordningen och utbyggnadslagen	4
1.2 Innehållet i PTS tillsynsplan för 2017	5
2 Tillsynsärenden 2017	6
2.1 Samtrafikmarknaderna	6
2.1.1 Pristillsyn mobil samtalsterminering	6
2.2 Bredbandsmarknaderna	6
2.2.1 En förstärkt skyldighet om icke-diskriminering	6
2.2.2 Nyckeltal ger förutsättningar för ökad insyn	7
2.2.3 Samlokalisering	8
2.2.4 Operatörsbyte	8
2.2.5 Stödsystem	9
2.2.6 Pristillsyn koppar och fiber	9
2.2.7 Ekonomiskt replikerbarhetstest	10
2.2.8 Nedkoppling av telestationer	10
2.3 Broadcasting	11
2.4 Öppen internetanslutning - nätneutralitet	12
2.4.1 Tillsyn avseende Telias erbjudande "Sociala" enligt artikel 3.2 TSM-förordningen, med inriktning på affärsmetoder	13
2.4.2 Tillsyn med avseende på trafikstyrningsåtgärder och specialiserade tjänster	14
2.5 Internationell roaming	14
2.5.1 Tillsyn Telenor	14
2.5.2 Tillsyn Hi3G	15
2.6 Anmälningsskyldighet	15
2.7 Avstängningsärenden	16
2.8 Tillsyn enligt utbyggnadslagen	16
2.8.1 Kommunala stadsnät	16
2.8.2 Telias hantering av begäran om tillträde	17

1 PTS konkurrenstillsyn 2017

1.1 Tillsynen bidrar till PTS strategiska mål

Det övergripande målet för konkurrensavdelningens tillsyn är bl.a. att öka förutsättningarna för en effektiv konkurrens, ökat förtroende hos och skydd av slutanvändares rättigheter inom EU samt främjande av utbyggnad av bredbandsnät. Detta genom efterlevnad av dels beslutade skyldigheter på de relevanta marknaderna dels efterlevnad av skyldigheter som följer direkt av lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK), EU-förordningen 2015/2120 av den 25 november 2015 (TSM-förordningen) samt lagen (2016:534) om utbyggnad av bredbandsnät (utbyggnadslagen). En säkerställd regelefterlevnad på marknaden leder till nytta för konsumenter bl.a. i form av ett brett urval prisvärda tjänster.

PTS eftersträvar tydlighet och transparens för att graden av förutsägbarhet i både marknadsreglering och tillsynsarbete ska vara hög. För att åstadkomma det tar PTS årligen fram en tillsynsplan i dialog med marknads aktörer. Tillsynsplanen följs upp med en tillsynsrapport.

PTS bedömer att detta arbete gör att förutsättningarna ökar för att marknads aktörer långsiktigt ska känna förtroende för PTS arbete med reglering och tillsyn. Detta förtroende är i sin tur viktigt för att marknadsregleringen ska vara effektiv och kunna förbättra marknads funktionssätt.

Arbetet med tillsynen planeras på ett sådant sätt att det går i riktning mot en uppfyllelse av de strategiska mål som PTS beslutar. Genom den tillsyn som PTS konkurrensavdelning bedriver bidrar myndigheten till att uppfylla de övergripande målen om långsiktig konsumentnytta, långsiktigt hållbar konkurrens, effektivt resursutnyttjande och säker kommunikation.

1.1.1 Tillsynen enligt LEK, TSM-förordningen och utbyggnadslagen

Resultatet av PTS tillsyn mäts genom uppföljning av effekter på marknaden snarare än antalet underrättelser och förelägganden. PTS prövar alltid om det är möjligt att uppnå frivillig rättelse genom dialog med de aktörer som tillsynen riktar sig mot. I de fall det är möjligt att uppnå en frivillig rättelse inom ramen för regelverket innebär det snabbare effekt på marknaden, jämfört med om prövning i domstol måste göras. Om frivillig rättelse inte sker kan PTS tillgripa formella verktyg såsom underrättelse och föreläggande. Ett föreläggande får förenas med vite. Tillsynen ska utöver vad som anges i LEK, TSM-förordningen och utbyggnadslagen bedrivas i enlighet med allmänna

förvaltningsrättsliga principer så som de kommer till uttryck i bl.a. förvaltningslagen (1986:223).

1.2 Innehållet i PTS tillsynsplan för 2017

Av tillsynsplanen för 2017¹ framgår att PTS granskar samtliga områden där myndigheten har anledning att anta att det kan förekomma konkurrensproblem eller agerande i strid med skyldigheter enligt gällande regelverk.

Tillsynen sker vanligtvis på myndighetens eget initiativ och i enlighet med tillsynsplanen. Planen hindrar dock inte PTS från att inleda tillsyn när myndigheten blivit uppmärksam på förhållanden som inte förefaller överensstämma med gällande skyldigheter.

De SMP-beslut som PTS fattade den 19 februari 2015 på marknaden för lokalt tillträde (3a) och marknaden för centralt tillträde (3b)² har alltså gällt under år 2017. Utöver marknaden för centralt tillträde (3b) så har även marknaden för högkvalitativt tillträde (4), tidigare marknaden för terminerade kapacitetsförbindelser, avreglerats genom PTS beslut den 20 februari 2017³. På marknad 3a har vissa förändringar trätt i kraft under slutet av 2016. Bl.a. upphävdes prisregleringen av fiber den 1 december 2016.

I linje med 2016 års tillsynsarbete har tillsyn av de högre kraven på icke-diskriminering på marknad 3a getts prioritet och lyfts fram i tillsynsärenden där det har varit möjligt. Pristillsyn överlag har getts sedvanlig prioritet och här har skyldigheten om ekonomisk replikerbarhet, som trädde i kraft när prisregleringen på fiber upphävdes varit, särskilt i fokus. Utöver detta har PTS i år främst prioriterat att påbörja tillsyn enligt utbyggnadslagen, tillsyn av regler om anmälningsplikt och tidigare påbörjad tillsyn kring de nya reglerna om nätneutralitet och roaming i TSM-förordningen.

¹ <http://www.pts.se/upload/Ovrigt/Internet/Plan-for-PTS-konkurrenstillsyn-2017-17-526%20.pdf>

² <http://www.pts.se/upload/Beslut/Internet/2015/11-9306-rattelse-beslut-lokalt-tilltrade-150320.pdf>
<http://www.pts.se/upload/Beslut/Internet/2015/11-9313-beslut-centralt-tilltrade-150219.pdf>

³ Analys enligt 8 kap. 5 och 6 §§, lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation, av marknaden för högkvalitativt tillträde i grossistledet via en fast anslutningspunkt, Beslut den 20 februari 2017, Dnr 15-2816.

2 Tillsynsärenden 2017

2.1 Samtrafikmarknaderna

2.1.1 Pristillsyn mobil samtalsterminering

PTS har i skyldighetsbeslut den 13 september 2016 ålagt följande operatörer skyldighet att tillämpa visst maximalt pris för mobil samtalsterminering. Götalandsnätet, Telia Company AB (Telia), Telenor, Tele 2, Tele2 Business AB tidigare TDC, North Net Connect (tidigare ReWiCom), Net1, Vectone Mobile (tidigare Mundio Mobile), Lycamobile och Hi3G

Inom ramen för detta tillsynsärende utreddes huruvida de operatörer som enligt ovan fått skyldigheter som SMP-operatör följer prisskyldigheten i PTS skyldighetsbeslut avseende marknaden för mobil samtalsterminering.

Operatörerna har enligt skyldighetsbeslut på marknaden för mobil samtalsterminering rätt att maximalt ta ut följande priser under följande perioder.

- Fr.o.m. den 1 oktober 2016 – 30 juni 2017: 6,89 öre/minut.
- 1 juli 2017 – 30 juni 2018: 6,43 öre/minut
- 1 juli 2018 – fram till den tidpunkt då nya prisnivåer meddelas: 5,84 öre/minut.

I och med att de maximala priserna som får tas ut är utformade som en trappa genomfördes två tillsynsärenden under perioden. Ett tillsynsärende startades i november 2016 och ett i juli 2017. Vid bägge dessa tillsynsärenden skedde en kontroll av vilket pris respektive operatör tar ut och att detta inte överstiger det högsta pris som vid denna tidsperiod får tas ut enligt skyldighetsbeslutet.

Det visade sig att samtliga operatörer vid bägge tillfällena följde skyldighetsbeslutet varför PTS kunde avsluta ärendena utan åtgärd.

2.2 Bredbandsmarknaderna

2.2.1 En förstärkt skyldighet om icke-diskriminering

Skyldigheten om icke-diskriminering innebär i grunden att Telia ska tillämpa icke-diskriminerande villkor vid tillhandahållande av lokalt tillträde till nätinfrastruktur. Ett ärende öppnades under 2016 för att bevaka den anpassning som Telia genomförde av sina stödsystem och rutiner. Syftet med förändringarna var att Telia skulle kunna uppfylla kraven på icke-diskriminering enligt principen om lika insatsvator (equivalence of inputs – EOI) vilket var en förutsättning för att prisregleringen på fiberbaserade

tillträdesprodukter och tillhörande tjänster kunde lyftas från den 1 december 2016. I praktiken innebar arbetet att Telia övergick till att i sin slutkundsverksamhet enbart använda de stödsystem och processer som externa grossistköpare använder. PTS följde arbetet genom regelbundna avstämningar och redovisningar från Telia, som också medverkade vid möten som PTS arrangerade för övriga operatörer.

Ärendet har behållits öppet i syfte att följa frågan om EOI-förutsättningar under det första året, men kommer att avslutas inom kort.

2.2.2 Nyckeltal ger förutsättningar för ökad insyn

Det finns särskilda svårigheter förknippade med att bedriva tillsyn över skyldigheten att tillämpa icke-diskriminering i gällande skyldighetsbeslut. Ett av skälen till detta är att Telias egen slutkundsverksamhet i praktiken alltid har en annan affärsmässig relation till företaget i övrigt än vad externa grossistkunder har. Kombinationen av att Telia dels tillämpar olika rutiner för den externa och den interna verksamheten, dels har ett generellt informationsövertag jämfört med PTS innebär att det är svårt att kartlägga Telias rutiner och egentliga tillgång till information.

Ett sätt för PTS att hantera denna problematik är att arbeta med redovisning och analys av nyckeltal som synliggör funktioner snarare än ett specifikt tillträde. PTS publicerar månatligen Telias utfall av nyckeltal för koppar och fiber på PTS hemsida.

PTS har sedan 2015 begärt en utökad redovisning av nyckeltalen. Telia har utökat redovisningen med antalsuppgifter per månad om försäljning av de reglerade tillträdena. Den utökade redovisningen är ett viktigt hjälpmedel för PTS analysarbete.

Utfallet fram till och med november 2017 har inte visat på några signifikanta, varaktiga skillnader mellan de externa grossistkunderna och Telias slutkundsverksamhet som direkt tyder på diskriminering. PTS har möjlighet att inom ramen för tillsynen kontinuerligt följa upp hur nyckeltalen mäts så att processflöden och mätpunkter är fortsatt relevanta. PTS tar därför gärna emot förbättringsförslag kring nyckeltalen även framgent.

Arbetet med nyckeltalen sker löpande (dnr 17-1657).

2.2.3 Samlokalisering

PTS inledde under 2016 i enlighet med då gällande tillsynsplan, och efter att information inkommit från en operatör, ett tillsynsärende avseende Telias skyldighet att tillhandahålla samlokalisering.

Samlokalisering är en viktig förutsättning för att andra operatörer ska kunna konkurrera med Telia om att erbjuda bredbandstjänster till konsumenter. I och med senare års utveckling vad gäller fiberutbyggnad till villa har efterfrågan på samlokaliseringstjänster ökat, vilket enligt PTS är positivt för konkurrensen. För att andra operatörer effektivt ska kunna konkurrera med Telia är det viktigt att Telia tillhandahåller samlokalisering enligt kraven i skyldighetsbeslutet. PTS har mot denna bakgrund granskat t.ex. Telias handläggningsrutiner och olika avtalsvillkor avseende samlokalisering.

PTS utredning har visat att efterfrågan på etableringsprodukter ökade markant från årsskiftet 2015/2016. Detta ledde till en ovanligt hög arbetsbelastning hos Telia vilket medförde förlängda svarstider. Telia hade såväl före som under tillsynsärendets gång vidtagit åtgärder för att anpassa sin organisation efter den ökade efterfrågan. Då PTS konstaterat att de vidtagna åtgärderna hade förutsättningar att leda till kortade ledtider fann myndigheten inte anledning att vidta några ytterligare åtgärder i ärendet (dnr 16-7145).

2.2.4 Operatörsbyte

PTS inledde under 2016 tillsyn av Telias hantering av operatörsbyte på fiber till enfamiljshus. Frågan i ärendet är i grunden om Telias hantering av operatörsbyten uppfyller kraven i det gällande skyldighetsbeslutet på marknad 3a. Flera operatörer har varit kritiska till delar av Telias hantering, vilket har ökat från 2016 och framåt i takt med att intresset för genomförande av operatörsbyten på fiber till enfamiljshus har ökat.

Inledningsvis dominerades ärendet av frågan om den tid det tar för Telia att utföra ett operatörsbyte. Telia hade under lång tid tillämpat tre månaders uppsägningstid på sin KO-tjänst Telia Öppen Fiber och även om företaget i februari ändrade detta för nya kunder så förhindrade den långa uppsägningstiden av KO-tjänsten i vissa fall att operatörsbyten kunde genomföras skyndsamt. PTS bedömde att ett upplägg med en KO-modell inte får förhindra ett snabbt operatörsbyte och underrättade därför den 30 mars 2017 Telia om misstanken att företaget agerade i strid med skyldighetsbeslutet. Telia svarade på underrättelsen den 4 april 2017 och meddelade att de från den 1 april 2017 tillämpar en månads uppsägningstid för sina KO-tjänster.

PTS fortsatte under 2017 att utreda ärendet, mot bakgrund av Telias svar på underrättelsen och utvecklingen med fortsatt stark efterfrågan på operatörsbyte och diskussioner mellan operatörerna om olika förändringar i Telias rutiner. Det finns fortfarande starka synpunkter från flera operatörer på de nu gällande rutinerna och även de förändringar som Telia har aviserat under första kvartalet 2018. En viktig fråga för de tillträdande operatörerna är i vilken utsträckning Telias rutiner för operatörsbyten på infrastrukturnivå kan tillåts bygga på att överenskommelser nås med enskilda tjänsteleverantörer inom Telias KO-modell Öppen Fiber.

PTS utredning av ärendet är ännu inte avslutad (dnr 16-7334).

2.2.5 Stödsystem

PTS har under hösten 2017 initierat ett tillsynsärende för att närmare granska hur Telia efterlever skyldighet 9, att tillhandahålla stödsystem, på marknaden för lokalt tillträde (3a). Granskningen inleddes bl.a. mot bakgrund av den i tillsynsplanen angivna prioriteringen om den förstärkta icke-diskrimineringskyldigheten och med beaktande av de uppgifter som Com Hem gett in avseende systembrister vid beställningar av operatörsbyte.

Möjligheten för operatörerna att enkelt och kostnadseffektivt kunna göra beställningar hos Telia är en viktig förutsättning för att de ska kunna konkurrera med Telia om att erbjuda bredbandstjänster till slutkunderna. Tillgången till stödsystem är en del för att förenkla och effektivisera beställningsprocessen och PTS har därför prioriterat tillsyn av aktuell skyldighet.

Tillsynsärendet pågår (dnr 17-9512).

2.2.6 Pristillsyn koppar och fiber

PTS har på eget initiativ inlett tillsyn för att kontrollera att Telias prissättning för koppar och fiber är förenliga med de högsta priser som följer av prisbilagan till skyldighetsbeslutet för marknad 3a (lokalt tillträde, dnr 11-9306). Pristillsynen har omfattat kvartalshyra per kopparaccess och fiberaccess (punkt 1,3 och 1,4 i skyldighetsbeslutet).

Efter en granskning av priserna har PTS kunnat konstatera att Telias prissättning inte har överstigit de priser som har reglerats i skyldighetsbeslutet. PTS har därför avslutat tillsynsärendet (dnr 16-10871).

2.2.7 Ekonomiskt replikerbarhetstest

När regleringen av Telias fiberpriser upphörde att gälla den 1 december 2016, trädde en ny skyldighet om ekonomisk replikerbarhet i kraft (skyldighet 11.4 i marknad 3a-beslutet från februari 2015). Under våren 2017 genomförde PTS tillsyn avseende denna skyldighet för första gången.

Skyldigheten innebär att Telia visserligen får bestämma sina grossistpriser själv, men att företaget måste tillämpa en prissättning som säkerställer att operatörer som köper en grossisttjänst ekonomiskt kan replikera Telias slutkundserbjudande. Med andra ord ska skyldigheten säkerställa att Telia inte utnyttjar sin marknadsmakt till att stänga ute konkurrenter.

För att kontrollera skyldigheten ska PTS utföra ett s.k. ekonomiskt replikerbarhetstest (ERT). Frågan gäller ett *ex ante*-marginalklämningstest, dvs. testet är framåtblickande, och handlar om huruvida Telias intäkter är större eller lika med dess kostnader för ett antal s.k. relevanta produkter. Testet är alltså godkänt om marginalerna inte är negativa.

Testet ska genomföras på de av Telias slutkundsprodukter, en enskild tjänst (viss hastighet) och en sampaketerad tjänst, som bedöms ha största påverkan på konkurrensen inom segmenten enfamiljshus respektive flerfamiljshus (relevanta produkter).

PTS genomförde testet under våren 2017. Först gjorde PTS bedömningen att de relevanta slutkundsprodukterna var 100/100 Mbit/s och Triple Play (bredband, telefoni, tv) i båda segmenten. Testet gjordes med användning av Telias faktiska kostnader och intäkter (år 2016) och enligt de principer som anges i modellreferensdokumentet (MRD) för det ekonomiska replikerbarhetstestet. Telia gav in underlag för respektive relevant produkt. Granskningen av att intäkts- och kostnadsposterna i underlaget stämde med principerna i MRD utgjorde en viktig del i utredningen. Till stöd i granskningen hade PTS en extern revisor, EY, och en ekonomisk/teknisk konsult, Analysys Mason. PTS utredning visade slutligt att marginalerna mellan Telias intäkter och grossist- och förädlingskostnaderna för respektive relevant produkt var positiva. Mot denna bakgrund skrevs ärendet av i juni 2017 (dnr 16–12005, beslut den 21 juni 2017).

2.2.8 Nedkoppling av telestationer

Telia omställning till ”Framtidens” nät innebär att de succesivt kommer avveckla koptarnätet och lägga ner telestationer. Enligt skyldighet 4 punkten 1 i gällande skyldighetsbeslut ska Telia tillhandahålla samlokalisering i sina

telestationer. I punkten 2 står att de måste informera samlokaliserade operatörer om kommande nedläggningar minst fem år i förväg. Av punkt 3 framgår att om Telia underlåter att informera minst fem år i förväg ska Telia ersätta samlokaliserade operatörer för den del av den totala investeringskostnaden i telestationen som när tillträdet upphör inte är avskriven i den tillträdande operatörens bokföring.

Telia har lagt ned ett flertal telestationer runt om i landet och har informerat PTS om hur avvecklingen fungerat. Samlokaliserade operatörer får information om planerade nedläggningar ca 1 år i förväg. Av Telias externa referenserbjudande framgår att samlokaliserade operatörer, enligt skyldighetsbeslutet, har rätt till ersättning i vissa fall och Telia har redogjort för hur en samlokaliserad operatör som har icke avskriven utrustning i någon av de telestationer som ska läggas ner ska gå till väga för att begära ersättning.

PTS konstaterade att utvecklingen på marknaden och omställning av nät från koppar till fiber gått snabbt samt att en sådan förändring på marknaden i grunden är positiv och bl.a. bidrar till att uppfylla målen i Regeringens bredbandsstrategi. Bl.a. mot bakgrund av att nedläggningen av de inom tillsynsärendet aktuella telestationerna inte bedömdes medföra en sådan negativ påverkan på konkurrenssituationen som skyldigheten syftar till att förhindra saknades skäl att inom ramen för aktuellt ärende vidta ytterligare åtgärder.

Tillsynsärendet är avslutat (dnr 16-357).

2.3 Broadcasting

Tillsyn av Teracom AB:s (Teracom) prissättning har regelmässigt skett varje år sedan 2009. De beslut som tillsynats i 2016 års tillsyn är fri-tv respektive ljudradio.

Teracom är ålagt att tillämpa en kostnadsorienterad prissättning enligt FDC-metoden (Fully Distributed Costs) till faktiska historiska kostnader plus en kalkylränta (WACC). Tillsynen ska alltså tillse att de priser som kunderna betalar inte överstiger de av Teracom redovisade kostnaderna.

Pristillsynen för år 2016 (Dnr 16-11314)

Efter att en initial analys av kostnadsredovisningen genomförts beslöts en djupanalys av kostnadsslaget administration, där EY upphandlades för att göra granskningen. Denna genomfördes under december – april och slutredovisades av konsulterna till PTS i slutet av april.

Analysen genomfördes dels hos Teracom under möten då modeller och underlag redovisades, dels genom att EY fått sig tillsänd underlag för granskning och förberedelser till sittning hos Teracom under ca en arbetsdag där underlagen granskades djupare och Teracom svarade på de frågor EY ställde. EY ansåg efter analysens genomförande att det fått svar på sina frågor och företaget ansåg att det inte föreligger några felaktigheter, varför PTS avslutade ärendet.

2.4 Öppen internetanslutning - nätneutralitet

I maj 2016 inledde PTS tillsyn av Telia och Hi3G Access AB (Hi3G) avseende företagens respektive erbjudanden som innebär att vissa tjänster inte belastar abonnentens datavolym. Telia erbjöd två olika tjänster: ”Fri surf på Sociala medier”⁴ och ”Fri surf Lyssna”⁵. Hi3G erbjöd en sådan tjänst: ”Fri surf på musikstreaming”⁶.

Tillsynen tog sin utgångspunkt i TSM-förordningen⁷. TSM-förordningen trädde i kraft i november 2015 och tillämpas sedan den 30 april 2016. Förordningen innehåller regler som syftar till att fastställa gemensamma regler för att skydda likvärdig och icke-diskriminerande behandling av trafik vid tillhandhållande av internetanslutningstjänster och därtill kopplade rättigheter för slutanvändare. En huvudregel i TSM-förordningen är att all trafik på internet ska behandlas likvärdigt av leverantörer av internetanslutningstjänster. Reglerna i förordningen benämns även som regler om nätneutralitet.

Det aktuella fenomenet ”zero-rating”, dvs. att viss trafik för exempelvis en viss musiktjänst eller vissa sociala medier inte räknas av mot abonnentens avtalade datavolym är inte uttryckligen förbjudet i TSM-förordningen. Däremot fanns det aspekter i Telias och Hi3Gs erbjudanden som PTS fann skäl att granska närmare och därför inleddes tillsyn.⁸

I december 2016 skickade PTS ett utkast till beslut till Telia om att upphöra med trafikstyrning i strid med TSM-förordningen. I januari 2017 beslutade PTS

⁴ Dnr 16-5475

⁵ Dnr 16-5476

⁶ Dnr 16-5477

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2120 av den 25 november 2015 om åtgärder rörande en öppen internetanslutning och om ändring av direktiv 2002/22/EG om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster och förordning (EU) nr 531/2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen, fortsättningsvis benämnt TSM-förordningen.

⁸ Parallellt med denna tillsyn har PTS även genomfört tillsyn rörande behandlingen av uppgifter i samband med de aktuella erbjudandena från Telia och Hi3G. Tillsynen rörande Telias behandling av uppgifter avslutades den 25 januari 2018 (dnr 17-7410). Tillsynsärendet rörande behandlingen av uppgifter hos Hi3G pågår fortfarande (dnr 15-9830).

att förelägga Telia att omedelbart upphöra med den trafikstyrning som PTS funnit vara i strid med reglerna i TSM-förordningen. I februari 2017 överklagade Telia PTS beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm och yrkade även på inhibition.⁹ Telias överklagan omfattade båda tillsynsärendena. I mars 2017 beviljade Kammarrätten i Stockholm Telias inhibitionsyrkande.¹⁰ Något beslut har ännu inte fattats av Förvaltningsrätten avseende huvudfrågan i målet. Tillsynsärendena (dnr 16-5476 och dnr 16-5477) avseende Telia är avslutade men överklagandet av föreläggandet är pågående.

Hi3G meddelade i december 2016 att företaget avsåg att frivilligt att rätta sitt erbjudande på så sätt att erbjudandet är förenligt med reglerna i TSM-förordningen. Med anledning av den frivilliga rättelsen lämnar Hi3G regelbundna avstämningsrapporter till PTS om hur arbetet med rättelsen fortlöper. Tillsynsärendet (dnr 16-5477) avseende Hi3G är därför pågående.

2.4.1 Tillsyn avseende Telias erbjudande "Sociala" enligt artikel 3.2 TSM-förordningen, med inriktning på affärsmetoder

Telia har sedan den 18 april 2016 ett mobilerbjudande till privatpersoner som innebär att slutanvändare som har eller köper Telias mobilabonnemang Dela- eller Kompletta-abonnemang får "fri surf" på ett antal sociala medier, fortsättningsvis benämnt Sociala. Från och med april 2016 ingår Facebook, Instagram, Messenger, Whatsapp, Twitter och Kik. Från och med mars 2017 ingår även Pinterest, Viber, Line samt Welcome App.

Den 29 november 2015 trädde Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2120 av den 25 november 2015 om åtgärder rörande en öppen internetanslutning och om ändring av direktiv 2002/22/EG om samhällsomfattande tjänster och användare rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster och förordning (EU) nr 531/2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen, här efter benämnd TSM-förordningen, i kraft.

TSM-förordningen innehåller bl.a. regler som anger att affärsmetoder som exempelvis zero-rating, inte får begränsa slutanvändares rättigheter att via sin internetanslutningstjänst ha tillgång till och distribuera information via de tjänster och applikationer som slutanvändarna själv väljer.¹¹

⁹ Telia Companys överklagande av PTS beslut har dnr 17-1243. Överklagandet har mål nr 4207-17 hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

¹⁰ Mål nr 1178-17 i Kammarrätten i Stockholm avseende Telia Companys yrkande om inhibition.

¹¹ Artikel 3.2 jämfört med artikel 3.1 i TSM-förordningen.

I maj 2017 inledde PTS på eget initiativ ett tillsynsärende med syfte att kontrollera om den affärsmetod som Telia tillämpar avseende erbjudandet Sociala är förenligt med TSM-förordningen. PTS har skriftligen tillställt Telia ett antal frågor vilka Telia skriftligen svarat på.

Tillsynsärendet (dnr 17-5685) pågår.

2.4.2 Tillsyn med avseende på trafikstyrningsåtgärder och specialiserade tjänster

Under maj 2017 initierade PTS tillsyn avseende svenska internetoperatörers trafikstyrningsåtgärder och tillhandahållande av specialiserade tjänster, optimerade för särskilt innehåll. Syftet med tillsynen var dels att skapa en bild av omfattningen och på vilka grunder sådana åtgärder och tjänster förekommer på den svenska marknaden. Dels att tillse efterlevnaden av aktuella bestämmelser i TSM-förordningen. PTS samlade in information via en enkät som riktades till ett urval av internetoperatörer, motsvarande ca 90 % av antalet fasta och mobila accesser.

PTS fick in den begärda informationen från majoriteten av de tillfrågade företagen. PTS gjorde i och med detta bedömningen att det saknades skäl att vidta ytterligare åtgärder i ärendet. PTS beslutade därför att skriva av ärendet från vidare handläggning. Samtidigt gjordes bedömningen att det fanns anledning att följa utvecklingen med avseende på trafikstyrningsåtgärder.

2.5 Internationell roaming

2.5.1 Tillsyn Telenor

Enligt förordning (EU) nr 531/2012¹² får roamingleverantörer från och med den 15 juni 2017, enligt huvudregeln, inte längre ta ut några avgifter av roamingkunder utöver det nationella priset i slutkundsledet för reglerade roamingtjänster (dvs. samtal som rings eller tas emot, sms-meddelanden som sänds eller datatjänster som används, inklusive mms-meddelande) om det rör sig om ”normal användning”, även benämnt Roam Like At Home (RLAH). Operatören kan erbjuda alternativa taxor som en alternativ prisplan *utöver* RLAH.

I samband med att RLAH började gälla den 15 juni 2017 har PTS mottagit frågor från, framför allt, Telenors företagskunder om att RLAH inte har tillämpats efter den 15 juni 2017. I november inledde PTS tillsyn mot Telenor och deras tillämpning av alternativa roamingtariffer (alternativa taxor). Anledningen till att PTS inledde tillsyn var för att utreda om Telenor, inför

¹² Artikel förordning (EU) nr 531/2012, införd genom artikel 7 TSM-förordningen (EU) 2015/2120.

övergången till RLAH den 15 juni 2017, informerat sina kunder om vad de nya reglerna innebär för dem och om Telenor gett sina kunder, som sedan tidigare ingått avtal om särskilda roamingavgifter, en möjlighet att aktivt välja att behålla de särskilda roamingavgifterna som en alternativ taxa till RLAH eller övergå till ett abonnemang med RLAH. Inom ramen för tillsynen har PTS skickat skriftliga frågor till Telenor och det har hållits ett tillsynsmöte. Tillsynen pågår (17-10783).

2.5.2 Tillsyn Hi3G

Enligt förordning (EU) nr 531/2012¹³ får roamingleverantörer från och med den 15 juni 2017, enligt huvudregeln, inte längre ta ut några avgifter av roamingkunder utöver det nationella priset i slutkundsledet för reglerade roamingtjänster (dvs. samtal som rings eller tas emot, sms-meddelanden som sänds eller datatjänster som används, inklusive mms-meddelande) om det rör sig om ”normal användning”, även benämnt Roam Like At Home (RLAH). Enligt roamingförordningen får en roamingleverantör tillämpa en policy om normal användning i syfte att förhindra missbruk eller onormal användning. När en sådan policy om normal användning tillämpas ska denna policy anmälas till PTS.

I juni 2017 inkom Hi3G Access AB (Hi3G) med en anmälan om policy om normal användning. I denna policy har Hi3G uppgett vilka begränsningar som företaget tillämpar i samband med deras respektive tjänster och abonnemang. PTS noterade att Hi3G inte angett i den inlämnade policyn att företaget tillämpar en begränsning av tjänsten ”3Musiksurf” på så sätt att erbjudandet endast kan användas nationellt. Det framgår inte heller av den inlämnade policyn vilka begränsningar som tillämpas i samband med tjänsten ”dela data”. Det är mot bakgrund av vad som anges i denna policy om normal användning och den information om tjänster och begränsningar som finns allmänt tillgänglig på Hi3Gs webbplats som PTS den 23 oktober 2017 inledde tillsyn och begärde ytterligare upplysningar från Hi3G om hur tjänsten 3Musiksurf och dela data fungerar och de villkor som gäller för dessa tjänster.

Ärendet pågår (dnr 17-10403).

2.6 Anmälningsplikt

PTS har på eget initiativ inlett tillsyn för att kontrollera efterlevnaden av reglerna om anmälningsplikt. Ett första steg i denna tillsyn har varit att tillse att samtliga stadsnät som är anmälningspliktiga är anmälda till PTS i enlighet med reglerna om anmälningsplikt. Samtliga stadsnät har därför gått igenom och de

¹³ Artikel förordning (EU) nr 531/2012, införd genom artikel 7 TSM-förordningen (EU) 2015/2120.

som inte har varit anmälda har tillskrivits. Handläggningen av detta pågår (dnr 17-835). Nästa steg i tillsynen kommer att vara en kontroll av att anmälda aktörer har uppgett korrekt omsättning till PTS eftersom den anmälningsavgift aktörerna betalar till PTS bestäms utifrån den inrapporterade omsättningen.

2.7 Avstängningsärenden

PTS har under 2017 handlagt sju ärenden gällande avstängning av operatörer (dnr: 18-267, 17-9740, 17-5815, 17-5172, 17-1503, 17-10139, 17-1008). PTS har fått informationen om den förestående avstängningen från den operatör som har förberett en avstängning och skälet för avstängningen har i samtliga fall varit utebliven betalning av förfallna fakturor. Två av ärendena har gällt fiberförbindelser och fem har gällt samtrafik.

I ett av ärendena gällande samtrafik har betalning skett innan avstängningen har hunnit verkställas. I de andra fyra ärendena gällande samtrafik har avstängning skett och i de flesta fall har operatören betalat fakturorna senare samma dag och förbindelserna har därefter återupptagits. I något ärende har avstängning inte skett helt och hållet direkt utan kapaciteten har i stället minskats gradvis under några dagar innan avstängning slutligen skett helt.

I ärendena gällande fiberförbindelser har operatören inte inkommit med betalning efter avstängningen och förbindelserna har därför förblivit avstängda. Åtminstone i det ena ärendet har samtliga slutkunder bytt leverantör.

PTS har begränsade möjligheter att agera vid avstängningar och PTS har inte i något av de aktuella avstängningsärendena bedömt att det har funnits stöd för att ingripa. PTS har i stället bevakat ärendena och i vissa fall informerat t ex andra berörda myndigheter för att begränsa risken för att samhällskritiska funktioner skulle drabbas av avstängningen. Den 12 februari 2018 föreslog PTS i en rapport vissa förändringar som skulle förbättra PTS möjligheter att agera i bl.a. avstängningsärenden.¹⁴

2.8 Tillsyn enligt utbyggnadslagen

2.8.1 Kommunala stadsnät

PTS inledde under år 2017 fem tillsynsärenden för att granska hur de kommunala stadsnäten Kumbro, Mälarenergi, Utsikt, Halmstad Stadsnät och Wexnet efterlever bestämmelsen i lag (2016:534) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät (utbyggnadslagen) om att nätinnehavare ska göra viss information om bygg- och anläggningsprojekt tillgänglig genom informationstjänsten för utbyggnad av bredbandsnät (Ledningskollen) eller

¹⁴ <https://pts.se/sv/nyheter/telefoni/2018/pts-foreslar-nya-verktyg-for-sakrare-elektroniska-kommunikationer/>

någon annan elektronisk kommunikationstjänst. Den publicerade informationen ska till exempel innehålla uppgift om bygg- eller anläggningsprojektets lokalisering, typ och datum för projektets inledande och hur länge det beräknas pågå. Tillsynen kommer fokusera på en skyldighet som gäller ex officio och inte bara på begäran av en bredbandsutbyggare och avse kommunala stadsnät i ett antal större städer (Kumla/Örebro, Västerås, Linköping, Halmstad och Växjö).

Tillsynsärendena pågår (dnr 17- 10212--10216).

2.8.2 Telias hantering av begäran om tillträde

PTS har på eget initiativ inlett tillsyn av Telia enligt utbyggnadslagen. Telia är att betrakta som nätinnehavare och är därmed skyldigt att efterleva utbyggnadslagen. Ärendet avser att utreda huruvida Telia hanterat en inkommen begäran om tillträde till bolagets fysiska infrastruktur i enlighet med utbyggnadslagens regler.

En av de centrala bestämmelserna i utbyggnadslagen stadgar att en nätinnehavare på rättvisa och rimliga villkor ska medge tillträde till fysisk infrastruktur på begäran av en bredbandsutbyggare (2 kap. 1 §). Nätinnehavaren ska senast två månader från mottagandet av en fullständig begäran skriftligen meddela bredbandsutbyggaren om begäran om tillträde medges eller avslås (2 kap. 3 §). En nätinnehavare ska vidare, på begäran av en bredbandsutbyggare, senast inom två månader från det att begäran mottogs lämna information bl.a. om den fysiska infrastrukturens lokalisering och sträckning (4 kap. 2 §).

Tillsynsärendet pågår (dnr 17-9513).